

Do kouzelného lesa a za princeznu Nely do Mcel

GPS souřadnice: 50.2948969, 15.0754856

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Lehká trasa vedoucí nejprve obcí a pak po rovině lesem. Výlet je možné jet s terénním kočárkem i na kolech. Pejsky můžete vzít také, bude se jim zde moc líbit. Trasu projdete volným tempem za necelé dvě hodinky.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: Z Prahy doputujete do Loučeneš po dálnici D10 → sjezd 33 → směr Luštěnice → Mcely. Přibližně 60 km ujedete asi za hodinu.

Parkování: Před obecním úřadem – zdarma.

Občerstvení: Místní obchod.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testoval sedmiletý Jakub s babičkou z Benátek nad Jizerou.

Postřehy dětí:

Kubík (7 let): „Moc mě bavilo hledat písmenka, také se mi líbil kouzelný les, jen u zámku už mě bolely nožičky.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

vítejte na cestě za tajemstvím obce Mcely. Zveme vás do míst, kterými kráčela historie, a kde hluboké lesy dodnes vyprávějí staré příběhy. Dozvíte se, co se skrývá pod záhadou jménem *Mcelský zázrak*. I to, jakou souvislost měl s Boženou Němcovou. Odvyprávíme si neuvěřitelný příběh o zdejší zámku a také si řekneme něco o princeznách, napoleonských válkách, Svatojiřském lese a motocyklovém vynálezci. Vyluštíme tajenku, vyslechneme pohádky a zapátráme po ztracených indicích.

Výlet vznikl s laskavou podporou, pomocí obce Mcely a také Chateau Mcely. Díky tomu je pro všechny výletníky zdarma. :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, vítejte na tajuplné cestě za poznáním, která vás provede kouzelným světem kolem mcelského zámku. Tento kraj není jen tak ledajaký, ukrývá v sobě staré příběhy, které voní po bylinkách, a místa, kde se potkávají historie s pohádkou. Než se vydáte na cestu za vyluštěním tajenky, otevřete svou mysl, protože dnes budete objevovat svět tak jako malá princezna Nely, která ve zdejším zámku bydlí. Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Do kouzelného lesa
a za princeznou Nely
do Mcel

Doplňovačka

Naše putování začíná u Obecního úřadu Mcely. Zaparkujte hned před budovou a rozhlédněte se. Pořádně, pěkně kolem dokola...

Vidíte kostelíček nad kopcem? Tak kolem něj se asi tak za dvě hodinky budeme z výletu vracet. Je moc hezký, a jak sami vidíte, cesta zpátky povede z kopce.

Nyní ale někde kolem sebe zkuste najít obecní znak. Dívejte se také na zem. Možná budete překvapeni.

Ve štítě objevíte dvě žezla. Nad nimi je knížecí čepice.

1. Jaká barva je na pozadí znaku?

Znaky vidíte všude kolem sebe – na zemi, na budovách... I na naučných tabulích. A právě jejich směrem kráčíme. Jdeme se podívat na památné lípy a také na válečný pomník.

Cestou mineme pomník **Jaroslava Františka Kocho**.

Zjistěte z něj, kdo to byl.

Jaroslav František byl neuvěřitelně nadaný český konstruktér a vynálezce, který se proslavil především ve světě motocyklů a v Mcelích se v roce 1893 narodil. Žil v minulém století a zapsal se do historie jako otec slavných strojů, jako byly legendární motorka Praga BD pětistovka nebo naprosto revoluční skútr Čezeta, kterému se kvůli tvaru jeho „čumáku“ (přední části, ve které bylo světlo) dodnes přezdívá prase.

Hledáme **Lípu svobody**.

Pro školáky máme dějepisně-matematický rébus.

Tato lípa zde byla vysazena u příležitosti 100. výročí vzniku Československa. Kolik je jí tedy let? Školáci (s pomocí rodičů) mají na řešení minutu. Kdo nevyluští, musí udělat tři dřepy. Tik-tak, tik-tak, tik-tak...

Víte, proč je lípa naším národním stromem?

V roce 1848 se v Praze konal Slovanský sjezd, kde se sešli zástupci slovanských národů, aby projednali svou budoucnost a upevnili svou kulturu v tehdejší rakouské císařství. Na tomto setkání byla lípa oficiálně zvolena jako společný symbol všech Slovanů. Hlavně to ale byla protiváha k dubu, který byl považován za národní strom sousedního Německa.

Namalujte prstíčkem tvar listu lípy. Nepřipomíná vám nějakou část uvnitř vašeho těla? Ukažte, kde ho máte, a také předvedte, jak bije. Jako zvon! :)

Mineme památník obětem válek a míříme ke křížku.

Jak se jmenuje ten, kdo visí na kříži?

Dokázali byste přečíst zašlý nápis na soklu?

2. Opište druhé slovo.

Dotkneme se pro štěstí modrého zvonku, který stojí jen pár metrů od kříže, a odbočíme doleva.

Nechte svá očka zapátrat po krásné roubence.

Roubenky jsou zvláštní druhy staveb, které poznáte na první pohled podle toho, že mají na fasádě vidět krásnou dřevěnou „mříž“. Stavitelé nejdříve udělali pevnou kostru z dřevěných trámů a volné prostory mezi nimi pak vyplnili směsí hlíny, slámy, rákosu nebo cihel. A nakonec vše zabílili vápnem. Jen trámy ne. Schválně je nechali zvenku vidět. Vytvářejí na domě zajímavé obrazce, jako jsou čtverce, kříže nebo trojúhelníky. I proto asi domy vypadají trochu jako z pohádky.

Pátráme po **soše svatého Jana Nepomuckého**.

Víte, kdo to byl?

Svatý Jan Nepomucký byl český kněz a vikář, který žil ve 14. století za vlády krále Václava IV. a dnes patří k nejznámějším českým svatým. Podle historických pramenů měl vážné spory s králem, které nakonec vedly k tomu, že ho panovník nechal zatknout, mučit a nakonec shodit z pražského Karlova mostu do řeky Vltavy. Známa legenda vypráví, že byl Jan potrestán, protože jako zpovědník královny nechtěl králi prozradit její tajemství. Sice se příběh odehrál úplně jinak, ale... Jan je díky němu dodnes patronem zpovědního tajemství. A přestože se nad jeho životem zavřela voda po nedobrovolném opuštění mostu, rovněž chrání právě mosty, mlynáře a všechna řemesla spojená s vodou. Jeho sochy s pěti hvězdami kolem hlavy a křížem v ruce najdete na mnoha místech nejen u nás, ale po celé Evropě.

Má tato socha nad hlavou hvězdičky? A jak je na tom s křížem? Kdo na něm leží? Neviděli jsme ho už dnes?

3. Jak se jmenuje předmět, který Janovi visí na krku?

Zeleno-bílá značka naučné stezky nás vede k rybníkům, které se jmenují Předník a Zadník. Jejich jména jsou velmi praktická. Vznikla podle toho, v jakém pořadí k modrým očím krajiny lidé přicházeli z vesnice. Děti, nikdo se nebude hihňat a vymýšlet, proč a jak se rybníky jmenují! :)

Předník je ten první, který nás přivítá. Co říká červená cedulka u něj? A co to znamená?

Víte, které číslo vyřukat, když začne hořet? Je to 150. Nula vypadá jako rybník. Tedy voda, kterou hasiči potřebují. Tak si to pamatujte. Pokud byste chtěli volat policii, řekněte 158. Osmička zase trochu vypadá jako pouta, podle toho si zapamatujete i tohle číslo. Zbývá záchranka 155. Což je na konci pětka, která malinko připomíná invalidní vozíček. Bez těchto pomůcek, kterým se říká mnemotechnické, bychom si to nepamatovali dodnes...

Šlapeme do mírného kopce k druhému rybníku.

Dříve byly důležité kvůli chovu ryb i jako zásobárna vody pro dobytek a hašení požárů. Dnes jsou domovem chráněných obojživelníků a tichým zrcadlem okolních stromů.

V obou plavou oblíbené druhy sladkovodních ryb, které jsou typické pro české chovné nádrže. Vede kapr obecný, doplňují ho menší druhy, jako jsou lín, plotice nebo perlín.

Kdo rád o Vánocích kapra? Kdo raději lososa? A kdo nejraději řízek?

Tušíme, že známe odpověď! :)

Jsme u Zadníku.

Nalevo od něj stojí nádherný domeček. Krásné stavby provázejí celý dnešní výlet, však sami uvidíte.

Kolem domku však nejdeme, odbočíme doprava a celý rybník obcházíme.

Zastavíme se u naučné tabule č. 3

4. Jak se jmenuje zvířátko na fotce nahoře?

Věděli jste, že netopýři létají pomocí rukou? Že drží skutečný zimní spánek a na zemi žijí již 60 milionů let? A že jim k orientaci neslouží oči, ale uši? Létají, kam potřebují, díky echolokaci. Jsou to zajímavá zvířátka, takže je nám fakt líto, že jsou všechny v Čechách žijící druhy ohroženy vyhynutím.

Nyní jedna záludná otázka. Víte, které ze zvířat je v Evropě jejich nejbližší příbuzný? Tipněte si!

Je to ježek.

Opustíme rybník a vstoupíme do hlubokého Svatojiřského lesa. Je to jeden z největších lesních celků v okolí a jeho historie sahá až do středověku, kdy jím procházely dávné obchodní stezky. V minulosti byly tyto hvozdy vyhlášeným loveckým revírem bohatého šlechtického rodu Thurn-Taxisů, kteří zde pořádali velkolepé hony pro smetánku z celé Evropy. Svou rozmanitostí dnes láká biology i turisty, protože v něm rostou staleté duby, buky i vzácné jehličnany.

Součástí tohoto komplexu je také přísně chráněná národní **přírodní rezervace Čtvrtě**, kde příroda roste zcela bez

zásahu člověka. Je to jen kousek místa, kterým procházíte. Tak tam nelezte, protože jinak byste do růstu zasáhli. Ano, je to tak, dítě je také člověk, takže se zákaz zásahů vztahuje i na vás.

Toto území je chráněno státem už od poloviny minulého století a jeho hlavním úkolem je zachovat původní divokou přírodu, která ukazuje, jak vypadaly české lesy, než do nich začal hospodářsky zasahovat člověk.

Rezervace je vyhlášená především svými starými listnatými porosty, ve kterých převažují mohutné duby, buky a habry.

Naučná stezka nás stáčí doprava do kopce zpátky k domům.

Vidíte kolem sebe nějaké buky? A co takhle nějaké duby?

Znáte nějakou písničku, kde se dub vyskytuje. My ano!

Pod dubem, za dubem – tam si na tě počítáme,

pod dubem, za dubem – tam tě voškubem.

Špatná věc se podařila, hrubá síla zvítězila,

tak to chodí na světě, na vzdory vší osvětě.

Loupežníci z povolání, to jsou páni, to jsou páni,

loupežníci z profese, nejlepší jsou v okrese.

Ze které pohádky je tato známá písnička?

Mnohé ze stromů kolem vás jsou staré stovky let a záměrně se v lese nechávají i po svém odumření, protože tlející dřevo poskytuje domov a potravu obrovskému množství vzácného hmyzu, hub a ptactva. Toto místo je také unikátní díky prameništím a lesním potůčkům, které v rezervaci vytvářejí specifické vlhké mikroklima.

Ještě než na jaře stromy obrostou listím, takřka všechna lesní půda se promění v barevný koberec rozkvetlých rostlin. Rostou zde například vzácná bledule jarní, sněžěnka podsněžník, jaterník podléška nebo dymnivka dutá. Velkou vzácností této rezervace je nejen kriticky ohrožený dymnivkový porost, ale rovněž různé druhy orchidejí. Z živočichů zde můžete pozorovat skokana štíhlého či ještěrku obecnou.

Jak už jsme si řekli, do „srdce“ rezervace je z důvodu ochrany přírody vstup zakázán. Ale po jejím okraji a v těsné blízkosti vedou lesní cesty, odkud mohou dětští i dospělí poutníci toto tajuplné lesní království bezpečně pozorovat.

Na chvíli opustíme les a projdeme stromovým tunelem kolem několika domů.

Vidíte včelí úly? A u domečku nalevo malé letadlo?

Pozor, pozor! Nyní hrozí, že sejdete z trasy! Tak mrkněte do naší mapky a před stožárem elektrického napětí v zatáčce opusťte šterkovou cestu a vydejte se stezkou rovně za nosem do lesa. Chvilku budeme stoupat. Zastavíme se asi tak za 10 minut u cedulky **NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE**.

Mezitím se můžete zamyslet. Napadá vás, jak vznikl název obce Mcely?

S věžeňskými celami žádnou souvislost nemá. Ba ani s dysgrafickými včelami. :)

Název obce vznikl pravděpodobně od slovesa „mčietí“ (nadřítí se) jako vzpomínka na těžký život prvních osídlenců. Žili tu především poddaní místních pánů. Ať už to byla církev či šlechtické rody.

Už jste u tabule?

Kolik zvířat na obrázku napočítáte? Jsou to všechno dravci?

5. Jak se jmenuje bílá šelma?

Nyní vypátrejte dva výrazné vykukující kameny. My si myslíme, že to jsou hraniční kameny, které kdysi označovaly

středověkou kupeckou stezku. Ale: Kdo ví...?

Odbočíme doleva, podejdeme dráty elektrického vedení – a už jsme u žáby a také u budovy staré vodárny.

Toto místo nechal v roce 1863 vybudovat pokrokový šlechtic hrabě Filip Boos-Waldeck, který mcelské panství i se zámekem vlastnil těsně předtím, než ho koupil rod Thurn-Taxisů. Hrabě byl moderní pán a chtěl pro své sídlo i lidi v podzámčí zajistit to nejlepší. Proto nechal na západním okraji oblasti postavit tento technický zázrak tehdejší doby. Vodárna fungovala na parní pohon, což znamená, že byl uvnitř budovy velký parní stroj, v němž se muselo složitě topit dřevem nebo uhlím. Vzniklá síla pak poháněla silná čerpadla, která dokázala vytlačit čistou podzemní vodu z pramenů u lesa potrubím až nahoru do vyvýšených míst a k zámku.

Právě u tohoto pramene sedí žába. Nejde o živé zvířátko, natož aby žabka seděla na prameni. (Jestlipak víte, že je žába na prameni označení člověka, který spravuje určitý zdroj – například peněz, informací, pokroku a tak dále. A v jeho užívání brání ostatním. Prostě ho „zašpuntuje“ jako obrovská žába, která se na něm usadí. Většinou z toho má užitek, ale může jít i o prostou megatupost.) Zde nás ale vítá neškodná dřevěná plastika žabáka, která tady byla usazena jako symbolický strážce vody. V lidových tradicích a pohádkách se žáby a ropuchy často považovaly za ochránce čistých studánek a vodních zdrojů, protože žijí jen tam, kde je příroda zdravá a voda není znečištěná.

Za knížete Alexandra Jana Thurn-Taxise byla stehýnka žabiček z jeho rybníků na stole, co chvíli. V té době se ovšem v pražských tržnicích běžně prodávala i nešlechtě pod lidovým názvem „žabí zadečky“. Prý chutnají jako něco mezi kuřecími křídly a rybou.

Zbystřete! Pokud jsou tady žabky, klidně by tu mohl poskakovat i nějaký zakletý princ. Jeho zadeček nechte na pokoji, raději se zamyslete: Holčičky, dívky, paní i dámy, víte, jak ho zbavit kletby? Ano, kontaktem rtů, tedy partií velmi citlivých na doteky. Znáte ještě nějakou pohádku, v níž pusinka osvobodila zakletého prince nebo princeznu?

Není tady někdo z vás zakletý? Je to nezbytné ověřit. Dejte pusinku tomu, koho máte po levici. Stačí na tvář.

Pokud je to běžec nebo cyklista, raději ho nechte zakletého. V pohybovém obluzení je mu zjevně dobře. :)

Míjíme modrou budovu a za vraty o kousek dál hledáme naučnou tabuli, kterou jsme už dnes viděli. Tentokrát nám ale přinese jiné písmenko do tajenky.

6. Jak se rodovým jménem nazývá rostlina na obrázku?

Pěšina směrem doprava nás odvede k silnici, po které kráčíme – jak jinak – zase doprava. Opatrně přejdeme silnici a mezi závorami prokličkujeme na asfaltku vedoucí podél domů.

Napravo je několik prolézaček. Už jsme za polovinou výletu. Hurá, teď už to bude téměř celé jen z kopce!

Projdeme kolem stavení se zahrádkou, v níž se skrývají dvě keramické holčičky. A také papoušek, kterého mohli vidět výletníci, kteří s námi prošli výlet s tajenkou v nedalekých Jabkenicích. Papoušci jsou zřejmě v tomto kraji populární. :)

Mezi poli míříme k dalšímu zastavení, což je křížek. Takže se hodí, abychom k němu připojili vyprávění o jednom známém divu, i když ten se přímo na této stezce neodehrál. **Mcelský zázrak** je totiž jednou z nejnapínavějších kapitol z historie této obce.

Vše začalo v horkém létě roku 1849. Hlavními hrdinkami byly tři malé dívky z Mcel, kterým bylo mezi devíti a dvanácti lety. Podle zápisů pamětníků se jim u mcelského kostela několikrát po sobě zjevila krásná, zářící paní, kterou dívky popsaly jako Pannu Marii. Prý s nimi mluvila, dávala jim rady a nabádala lidi, aby se k sobě chovali lépe a nezapomínali na víru. V průběhu devíti měsíců se pak dívkám zjevila ještě několikrát a sdělila jim devět tajemství.

Zpráva, že se v malé vesnici u lesa děje něco nadpřirozeného, se po celých Čechách rozletěla neuvěřitelnou rychlostí. Během několika týdnů se Mcely změnilo k nepoznání. Do té doby klidná obec najednou hostila tisíce poutníků, kteří sem přicházeli pěšky i přidrcávali na vozech z široka daleka. Situace byla tak vážná, že církev vyslala komisi, aby dívky vyslechla. Zasažovaly však i tehdejší policie a úřady, protože se bály velkého sročení lidu. A právě do této napínavé doby vstupuje slavná spisovatelka Božena Němcová. Ta v té době pobývala nedaleko a o zázraku v Mcelích se doslechla. Jako zvědavá autorka, která se zajímala o život prostých lidí a jejich pověsti, se rozhodla, že se do Mcel vypraví osobně, aby zjistila pravdu.

Božena Němcová nebyla jen spisovatelka pohádek, ale v podstatě i jedna z prvních českých reportérek. O svém zážitku v Mcelích napsala velmi podrobný článek, který vyšel v tehdejších novinách. Popisovala v něm neuvěřitelný zmatek, který v obci panoval, a také to, jak se na víře lidí snažili vydělat různí obchodníci, kteří u kostela prodávali jídlo a náboženské předměty. K zázraku byla spíše kritická. Všimla si, že dívky jsou pod velkým tlakem dospělých a že se lidé v davu chovají skoro jako v horečce.

Celé „haló“ kolem mcelského zázraku nakonec po několika měsících utichlo. Církevní komise prohlásila, že se nepodařilo dokázat, že šlo o skutečný zázrak, a dívky byly poslány do kláštera na převýchovu, aby se situace uklidnila. Přesto tato událost zanechala v historii obce hlubokou stopu.

Dorazili jste už k památnému železnému kříži? Najděte u něj naučnou tabulku.

7. Opište první slovo souvislého textu.

Opatrně přejděte silnici a pokračujte po pěšině rovně do lesa, dokud nenarazíte na žlutou turistickou značku.

Pohybujete se místy, kde před více než 200 roky tábořily tisíce vojáků.

Říká vám něco jméno Napoleon? Tak to vše se událo kvůli němu!

Rok 1813 byl pro celou Evropu nesmírně dramatický. Probíhaly napoleonské války, ve kterých se evropské státy spojily, aby zastavily slavného francouzského vojevůdce Napoleona Bonaparta. V létě toho roku – těsně před obrovskou bitvou u Lipska, které se přezdívá bitva národů – se přes české území přesouvala obrovská ruská armáda, které velel velkokníže Konstantin Pavlovič, bratr ruského cara. Tato armáda čítala kolem sta tisíc vojáků a tisíců koní. Když dorazila do okolí Mcel, musela se někde utábořit. K čemuž se přímo nabízely právě hluboké a rozsáhlé lesy v oblasti Hájiů. Vojáci zde v provizorních táborech žili po několik týdnů. Stavěli si chýše z větví, vařili na ohništích a připravovali se na blížící se válečné střetnutí.

Pro obyvatele Mcel to musel být neuvěřitelný pohled, protože v lesích kolem jejich vesnice najednou žilo víc vojáků, než kolik měla tehdy celá Praha obyvatel. A jaký nepořádek po nich zbyl! Raději si to ani nepředstavujeme! Úroda podpapírníků v parkových křovích je proti tomu drobná patálie.

Pokud jste narazili na žlutou turistickou značku, vydejte se po ní doprava. A protože se blížíme k pohádkovému zámku a Mcely v minulosti navštívila i nejznámější česká sběratelka pohádek, můžeme si některé z nich připomenout.

Znáte nějakou pohádku od Boženy Němcové?

Co třeba Čert a Káča, Chytrá horákyně, Potrestaná pýcha, Princ Bajaja nebo Sůl nad zlato? Kterou máte rádi vy?

Vzpomenete si, jak se jmenovaly princezny ze tří výše popsaných pohádek?

Přiřaďte je ke správným pohádkám: Maruška, Slavěna, Krasomila.

Jak se tedy jmenovala dívka, která měla tatínka ráda jako sůl? Znáte také filmovou verzi s názvem *Byl jednou jeden král*?

Nám se vybavuje scéna, jak dělá král palačinky. :)

Rozbij jedno nebo dvě vejce. Dohromady tři... Přiměřeně, přiměřeně...

Jak se jmenovala Chytrá horákyně, nevíme. Údajně Manka, ale nějak se nám to plete s chotí Rumcajse a stejnojmenným řepkovým olejem. Zato ale známe písničku, která byla na motivy této pohádky natočena. Pojdme si ji zazpívat.

Napadla mě během dneška

kolo-, kolo-, koloběžka.

Ta by stála za pokus,

polojízda, poloklus.

Dospělí to neocení,

pro ně koloběžka není.

Nemáte však poněti,

co to bude pro děti.

V čem se píseň mýlí? Hádejte! Ano, koloběžky již dávno nejsou jen oblíbeným dopravním posunovadlem dětí. Na těch motorizovaných se prohánějí i letití důchodci.

Ťapeme dále a cestou si všímáme malých posedů, co jsou všude kolem. Podle nás to jsou nejmenší posedy na světě! A kolik jich tady je! :) Sice lákají k posezení, ale my odoláme pokušení a kvačíme dál.

Vidíte nalevo strom, který poničili vandalové? Děti, nikdy neryjte do kůry stromů. Moc jim to škodí. To ale vlastně vůbec psát nemusíme, na naše výlety totiž chodí jen slušné, hodné a nerejpavé děti.

Přiznejte se: Komu se plete buk s dubem? Jaký je mezi nimi rozdíl?

Autorce výletu se tyhle stromy pletly celé dětství. Stejně jako ženit se a vdávat. Nebo levá a pravá ruka. Zvedněte levou a řekněte, jak se jmenuje plod dubu. Teď zvedněte pravou a řekněte, jak se jmenuje plod buku. A takhle to prostřídejte desetkrát. Dokáže to někdo na první pokus?

Plody dubu jsou stejně jako plody jírovce (kaštanu) přirozenou a významnou potravou lesní zvěře. Jediný dub jich může ročně může zvířátkům nadělit až 50 000. Obsahují vysoké množství taninu (tríslovina), který je chuťově velice hořký. Proto se zvěř plody nepřejídá, takže ji nebolí břicho ani nemívá jiné zažívací potíže, které by po pořádném napucnutí těmito pochoutkami hrozily.

V dobách bídy a nedostatku potravy lidí z plodů dubu dokonce mleli mouku, ze které se připravoval chleba. Nejprve je ovšem museli usušit a po vylouhování a zbavení hořkosti ve vápenné vodě opražit. Pak se semlely na mouku. Známost pochutinou té doby je rovněž „žaludová káva“. Kdo by si dal? Je zaručeně bezkofeinová! :)

Víte, který loupežník používal žaludy jako náboje do pistolky? Žil v lese Řáholci, který odsud není zas až tak daleko... Pěšky byste do něj došli tak za dva dny.

Ale i tam vede jeden z našich výletů s tajenkou.

Jak se jmenoval loupežník? A jak se jmenovali jeho žena a synek?

Mineme krmelec a čeká nás kopeček. Také už vidíme zadní bránu do zámecké zahrady. Za pár minut už spatříme zámek.

Zámek Mcely má dlouhou a napínavou historii, která začíná již ve středověku. Na místě, kde dnes stojí, se původně nacházela dřevěná tvrz. První písemné zmínky o ní pocházejí ze 16. století, kdy celé zdejší panství patřilo slavnému šlechtickému rodu Valdštejnů. Ti se rozhodli starou dřevěnou tvrz zbourat a postavit místo ní kamenné venkovské sídlo. Jenže pak přišla třicetiletá válka, během které byla tato nová stavba těžce poškozena. Vyplenili ji vojáci a zámek na mnoho let zpustl.

V 18. století koupil mcelské panství rod svobodných pánů z Kagenecku. Ti se pustili do práce a na zbytcích starého sídla vybudovali nový jednopatrový barokní zámek. Změna nastala v roce 1863, kdy zámek získal nesmírně bohatý a vlivný knížecí rod Thurn-Taxisů. Princ Alexandr Jan Vincenc Thurn-Taxis a jeho manželka Marie, která byla velkou milovnicí umění, udělali z Mcel své hlavní venkovské sídlo. Nechali budovu kompletně přestavět v tehdy módním čistém stylu, přistavěli druhé patro a získal svou dnešní velkolepou podobu. Kolem zámku navíc vybudovali obrovský anglický park se vzácnými stromy a velkým bazénem.

Thurn-Taxisové byli známí tím, že rádi cestovali po celém světě a na svůj zámek zvali ty nejvýznamnější umělce, spisovatele a vynálezce té doby. Mezi nejvýznamnější hosty patřil světoznámý americký spisovatel Mark Twain, autor slavných příběhů o Tomu Sawyerovi a Huckleberry Finnovi. Kromě něj na zámku pobýval i slavný básník Rainer Maria Rilke a do zdejších lesů chodil na procházky také hudební skladatel Bedřich Smetana.

Po druhé světové válce ale přišly zlé časy. Majetek rodu Thurn-Taxisů byl na základě Benešových dekretů státem vyvlastněn.

V druhé polovině 20. století sídlo sloužilo k úplně jiným účelům, než ke kterým bylo postaveno. Byl zde umístěn archiv tehdejšího Ministerstva vnitra a budovu využívala civilní obrana. O zámek se nikdo pořádně nestaral, nikdo ho neopravoval, a tak celý areál včetně krásného parku strašlivě zchátral. Na konci devadesátých let minulého století z něj zbyla v podstatě jen ruina bez oken a dveří.

Zachránit se ho podařilo až v roce 2001, kdy opuštěný a zničený zámek koupili manželé Inéz a James Cusumano. Ti do Mcel přinesli nový život, zahájili obrovskou a velmi nákladnou rekonstrukci a rozhodli se, že z trosek vybudují něco výjimečného.

Pokud už jste došli až k hlavní bráně, vidíte zámek v celé jeho kráse. Pokud se zde zrovna nekoná velká svatba, můžete se jít podívat do zahrady a zajít na něco dobrého do místní restaurace Piano Nobile.

Napravo od vstupní brány je zlatá cedulka *CHATEAU MCELY*.

8. Opište první anglické slovo textu.

V roce 2006 byl zámek Mcely slavnostně otevřen jako první stoprocentně ekologický pětihvězdičkový hotel v České republice. Dnes je celosvětově oceňován za to, jak šetrně využívá energii, jak pečuje o přírodu a jak krásně dokázal propojit svou bohatou historii plnou slavných osobností s moderní ochranou planety.

Ačkoli měl pan James Cusumano za sebou velmi úspěšnou kariéru včetně firmy v americkém Silicon Valley, Mcely ho natolik okouzly, že se neváhal firmu prodat a přestěhoval se do Čech. I pro jeho ženu Inéz, která pochází ze Slovenska, se opuštěný a chátrající zámek stal místem, do kterého se hned na začátku zamilovala a kde může realizovat své sny. Učarovala jí především zdejší bylinkářská tradice *Devatera kvítí* a moc si přála využít omlazující síly místních bylinek. A protože se její manžel již dlouhou dobu zajímá o alchymii, obsadila jeho alchymistickou laboratoř, kterou si na zámku vybudoval, a začala experimentovat. Výsledkem je čistě přírodní kosmetická značka MCELY BOUQUET. Ručně míchanou kosmetiku z nečistších přírodních ingrediencí, která omlazuje a léčí tělo, uklidňuje mysl a povznáší ducha, můžete na zámku vyzkoušet například v rámci některého z rituálů v zámeckých přírodních lázních.

A protože jsme u zámku doluštili tajenku, je jasné, proč jsme do ní vybrali právě toto slovo. :)

Od zámku se vydáme jediným možným směrem po asfaltce k silnici, kde odbočíme doleva po chodníku. Podél domečků se sypeme z kopce. Nalevo sem tam vykukne věžička zámeckého hotelu.

Majitelka Chateau Mcely, Inéz Cusumano, napsala pro svou dceru dvě knihy - *Nely princezna ze Chateau Mcely* a *Nely a tajemství mátového peříčka*. Příběh vypráví o princezně Nely, která na zámku prožívá nejrůznější dobrodružství, učí se chránit přírodu a objevuje tajemství parku a Svatojiřského lesa. Na motivy tohoto pohádkového příběhu pak vytvořila Inéz speciální pobytový balíček a doprovodné služby určené pro hosty zámku. Každý rok se zde navíc koná oblíbená slavnost *Slet princezen*.

Než dojdeme k odbočce ke kostelu, čeká nás několik posledních hledacích úkolů. Jdeme na to!

Najděte dům, ve kterém by se dobře bydlelo Šmoulům.

Kousek za ním je stavení, které hlídá vodník.

Napravo u domečku s hrníčkovým plotem je zase reliéf madony s miminkem.

Na několika chaloupkách je možné spatřit motiv sluníčka. Kolik jich najdete?

A ti největší šikulové objeví v zahradě napravo i Manku s Rumcajsem a Cipískem.

Vidí někdo dvě obrovské spletené pomlázky?

Poslední zastávka patří **kostelu svatého Václava**, který patří mezi nejstarší a nejvýznamnější památky v Mcelích.

Necháme jen na vás, zda k němu vylezete nebo si ho prohlédnete jen takto z chodníku.

Svatostánek je neuvěřitelně starý, poprvé se o něm píše už v roce 1384, což znamená, že pamatuje ještě dobu krále Karla IV. I když ho v minulosti poničil velký požár, lidé ho opravili.

Když se podíváte na okna kostelíka, uvidíte barevné obrázky ze skla, které navrhl malíř Cyril Bouda.

Hned vedle kostela vás na první pohled zaujme neobvyklá polodřevěná **zvonice**. Je zvláštní tím, že je její spodní část postavená z pevného kamene a cihel, ale celé horní patro je srubové, stlučené z dřevěných trámů a prken. Uvnitř této dřevěné věže visí obrovský historický zvon.

Ke kostelu vede od nedaleké fary přístupová cesta lemovaná kamennými stupni. Na jejím začátku stojí litinový kříž. Toto místo sloužilo v minulosti jako důležitý bod pro poutníky a dnes nabízí návštěvníkům jedinečný výhled do okolí Křince, Loučeně a Nymburka. A je to také jedno z míst, kde se dívčkám podle legendy zjevila Panna Marie.

Doplňovačku máte vyluštěnou, teď už jen stačí dojít na start našeho výletu, kde budete za pár minutek.

Doufáme, že se vám výlet líbil, přejeme šťastnou cestu domů. Děkujeme obci a Chateau Mcely za to, že je pro všechny výletníky ke stažení zdarma.

V textu byly mimo jiné použity informace z webů www.kudyznudy.zc, www.obecmcely.cz, <https://www.historickasidla.cz>, www.pohadkozem.cz, Dagmar Patrasová – Koloběžka, za které moc děkujeme.

A co můžete vyhrát?

Tajenku pošlete na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.